

Geografia

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť					
Názov predmetu	Geografia					
Časová dotácia	ročník	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.
	ŠVP	2	1	1	1	1
	Disponibilné	-	1	1	-	-
	Spolu	2	2	2	1	1
Škola	Základná škola Ratková					
Názov ŠkVP	„Nezábudka“					
Stupeň vzdelávania	ISCED 2					
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk					

CHARAKTERISTIKA

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

CIELE

Žiaci

- vyhľadajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

KOMPETENCIE

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- orientovať sa na mape – automapa, internetová mapa, turistická mapa, určiť geografickú polohu bodu na mape geografickými súradnicami,
- vedieť čítať a interpretovať údaje z máp, plánov a iných zdrojov, vedieť diskutovať o cestách objaviteľov do rôznych častí sveta.

Komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice, ale aj odborné a populárno-vedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujem za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.
- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach. Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- hľadať odpovede na otázky, zdôvodňovať, uvažovať, hodnotiť, pracovať so zdrojmi,
- schopnosť objavovať, vyhľadávať informácie, prezentovať, vysvetľovať na základe príkladov. Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe) Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete.

- Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.

Schopnosť tvorivo riešiť problémy

- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).
- Poznatky fyzickej geografie sú z oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.
- V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

METÓDY A FORMY

Z didaktických metód vyučovania sa v geografii využije niekoľko variant metód. Ich použitie bude závisieť od témy a štruktúry vyučovacej hodiny. Okrem klasických metód / motivačný rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, precvičovanie a opakovanie učiva/ sa veľký dôraz kladie na:

Motivačné metódy:

- ***motivačné rozprávanie*** (citové približovanie obsahu učenia),
- ***motivačný rozhovor*** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- ***motivačný problém*** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- ***motivačnú demonštráciu*** (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Expozičné metódy:

- ***rozprávanie*** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- ***vysvetľovanie*** (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- ***rozhovor*** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
- ***beseda*** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- ***demonštračná metóda*** (demonštrácia obrazov, modelov),

Problémové metódy:

- **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Prácu s knihou a textom

(čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky

(samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Aktivizujúce metódy:

- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- **didaktické hry** (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- **brainstorming**.

Fixačné metódy:

- **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Práca s mapou

5.ročník	
Rozsah vyučovania predmetu: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne	
Tematické celky:	
Úvod do predmetu geografia	
1.	Objavovanie našej planéty
2.	Mapa a glóbus
3.	Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda
Projekty	
Záverečné opakovanie a zhrnutie učiva	
Využitie navýšených hodín:	
Vyučovací predmet nie je posilnený jednou disponibilnou hodinou, učebné osnovy predmetu geografia sú v súlade so štandardami ŠVP.	
Učebné zdroje	
Ružek, I. a kol.: Geografia pre 5. ročník základných škôl Školský zemepisný atlas sveta, Časopisy, internet edukačný softvér, GPS navigácia	

Objavovanie našej planéty	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte, opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch), vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi, určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej, uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi, vysvetliť striedanie ročných období, rozpoznať na glóbusu (mape) svetadiely a oceány na Zemi. 	<ul style="list-style-type: none"> vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac) guľatý tvar Zeme dopad slnečných lúčov otáčanie Zeme sklon zemskej osi severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa obeh Zeme okolo Slnka priklonenie severnej a južnej pologule časové pásma svetadiely, svetový oceán
Mapa a glóbus	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlíšiť na glóbusu jednotlivé zemské pologule, určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách. 	<ul style="list-style-type: none"> glóbus nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky východná a západná pologuľa geografická sieť mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy) GPS
Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi, 	<ul style="list-style-type: none"> pohoria, nížiny sopky, zemetrasenia doliny (kaňony),

<p>zdôvodniť usporiadanie rastlinstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu: vysvetliť vznik riek a jazier, opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády, • Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov, • na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbusu). • Porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, • na dvoch príkladoch zhodnotiť význam • kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbusu). 	<ul style="list-style-type: none"> ○ rieky, vodopády, jazerá ○ podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť ○ typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina) ○ ochrana prírody ○ mestá, vidiecke sídla ○ prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO
---	--

Geografické exkurzie a vychádzky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovne opísať jej priebeh, • odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, • pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ turistické vybavenie, turistická mapa orientácia mapy, kompas ○ členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník ○ Geocaching, GPS

Prierezové témy:**Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)****Environmentálna výchova (ENV)****Mediálna výchova (MEV)****Multikultúrna výchova (MKV)****Ochrana života a zdravia (OZZ)**

6.ročník	
Rozsah vyučovania predmetu: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne	
Tematické celky:	
Aktivizácia vedomostí z 5. ročníka	
1.	Planéta Zem
2.	Afrika
3.	Ázia
Projekty	
Záverečné opakovanie a zhrnutie učiva	
Využitie navýšených hodín: na zmenu kvality výkonu	
Vyučovaci predmet je posilnený jednou disponibilnou hodinou, učebné osnovy geografia sú v súlade so štandardami ŠVP.	
Časovú dotáciu využijeme na skvalitnenie výkonu v oblasti praktických zručností pri práci s mapou, na rozvoj ústneho prejavu a komunikačných schopností pri prezentovaní projektov a na rozvoj čitateľskej gramotnosti v geografických súvislostiach - pri vyhľadávaní informácií k vypracovaniu projektov.	
Učebné zdroje	
Tolmači L. a kol. - Geografia pre 7. ročník základných škôl Časopisy, internet, pracovné listy, obrysové mapy sveta, Google Earth, Obrazový atlas sveta	

Afrika	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Afrika ○ Madagaskar, Somálsky polostrov ○ Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv ○ rovník, obratníky ○ panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara,

<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, • vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, • porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky, • zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, • uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, • vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, • identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape. 	<p>Namib, Atlas, Kilimandžáro pasáty</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Níl, Kongo, Niger ○ rastlinné pásma, živočíchy ○ oblasti Afriky ○ Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa Juhoafrická republika ○ Keňa Egypt Nigéria ○ rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia ○ národnostné zloženie ○ hospodárstvo a nerastné suroviny problémy obyvateľstva Afriky ○ pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO
Ázia	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), • opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ázia ○ Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka,

<p>moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy),</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, • zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), • vysvetliť prúdenie monzúnov, • identifikovať na mape oblasti Ázie ovplyvňované monzúnmi, • zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, • objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, • identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami, • zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, • uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii, • vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, • zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, • uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, • pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok • vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), • zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej 	<p>Veľké Sudy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Suezský prielav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero ○ Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris ○ Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural ○ Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina monzúny, tajfúny, cunami ○ typy krajiny <ul style="list-style-type: none"> ○ obyvateľstvo Ázie ○ Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus hospodárstvo Ázie ○ Čína India Japonsko Indonézia Turecko Izrael ○ ázijské tigre, elektronika, ropa ○ pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO
---	---

<p>vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, • popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, • uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, • odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape. 	
--	--

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Environmentálna výchova (ENV)

Mediálna výchova (MEV)

Multikultúrna výchova (MKV)

Ochrana života a zdravia (OZZ)

7.ročník	
Rozsah vyučovania predmetu: 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne	
Tematické celky:	
Aktivizácia vedomostí zo 6. ročníka	
1.	Európa

	Prírodné a človekom vytvorené osobitosti Európy Stredná Európa Západná Európa Severná Európa Južná Európa Juhovýchodná Európa Východná Európa
Projekty	
Záverečné opakovanie a zhrnutie učiva	
Využitie navýšených hodín: na zmenu kvality výkonu	
Vyučovací predmet je posilnený jednou disponibilnou hodinou, učebné osnovy predmetu geografia sú v súlade so štandardami ŠVP.	
<p>Časovú dotáciu využijeme na skvalitnenie výkonu v oblasti praktických zručností pri práci s mapou, na rozvoj ústneho prejavu a komunikačných schopností a na rozvoj čitateľskej gramotnosti v geografických súvislostiach - pri spracúvaní textov zameraných na podrobnejšie analyzovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí jednotlivých krajín Európy s dôrazom na zaujatie postoja k problematike súčasnej Európskej únii. Navýšené hodiny využijeme na veku primeranom priblížení problematiky utečencov a ich migrácie do Európy, problematiku náboženstva a odlišnosti kultúr s poukázaním na šírenie xenofóbie, rasizmu a na potrebu zaujatia striktného postoja voči prejavom nenávisťi.</p> <p>Rozvoj čitateľskej gramotnosti je zameraný - čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov máp, tabuliek, štatistických údajov.</p>	
Učebné zdroje	
Ružek, I. a kol.: Geografia pre 8. ročník základných škôl Časopisy, internet, Google Earth. pracovné listy, slepé mapy, obrysové mapy svetadiela	

Európa	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov ○ Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia ○ Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more ○ Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán nultý poludník, severný polárny kruh ○ Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny,

<p>ich do úmori,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy, • zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, • na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, • zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • zhodnotiť výnimočnosť postavenia • Nemecka (Francúzska, Spojeného 	<p>Škandinávске vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Východoeurópska nížina, Panónska panva povodie, úmorie, rozvodie ○ Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe kontinentalita ○ ľadovec podnebné pásma typy krajín <ul style="list-style-type: none"> ○ Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím <ul style="list-style-type: none"> ○ rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia ○ štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie hospodárstvo, nerastné suroviny ○ problémy Európy oblasti Európy Česko ○ Poľsko Nemecko Francúzsko ○ Spojené kráľovstvo Švédsko ○ Taliansko Rusko ○ pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO
--	---

<p>kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, • vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy. 	
--	--

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Environmentálna výchova (ENV)

Mediálna výchova (MEV)

Multikultúrna výchova (MKV)

Ochrana života a zdravia (OZZ)

8.ročník	
Rozsah vyučovania predmetu: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne	
Tematické celky:	
Aktivizácia vedomostí zo 7. ročníka	
1.	<p>Slovensko -</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poloha Slovenska - Príroda Slovenska - História, obyvateľstvo, sídla, hospodárstvo - Regióny Slovenska - Miestna krajina
Projekty	
Záverečné opakovanie a zhrnutie učiva	
Učebné zdroje Tolmáči L. a kol. Geografia pre 9. roč. ZŠ a 4. roč. gymnázia	
časopisy, školské pramene, dejepisné mapy, Prezentácie a pracovné listy vytvorené pedagógom	

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>ak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, • vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, • zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, • vymedziť a porovnať podľa mapy • vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, • v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, • odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, • uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich • v jednotlivých vegetačných stupňoch, • ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy), • v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, • vysvetliť príčiny zmien v počte • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, • zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, • vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia • vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Karpaty ○ Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy ○ Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Východoslovenská nížina ○ Košická kotlina, ○ Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava jazerá, plesá, umelé vodné nádrže ○ minerálne a termálne pramene klimatické oblasti ○ vegetačné (rastlinné) stupne chránené oblasti ○ história obyvateľstvo ○ mestá, vidiecke sídla

<ul style="list-style-type: none"> • porovnať hospodárstvo a odvetvovú • rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), • zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, • zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska, • zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, • porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, • porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina Nitra, Trenčín, Poprad, Martin ○ hospodárstvo a nerastné suroviny ○ administratívne členenie cestovný ruch ○ problémy Slovenska regióny Slovenska ○ pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO
---	--

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Environmentálna výchova (ENV)

Mediálna výchova (MEV)

Multikultúrna výchova (MKV)

Ochrana života a zdravia (OZZ)

9.ročník
Rozsah vyučovania predmetu: 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Tematické celky:
Aktivizácia vedomostí z 8. ročníka

1.	Austrália a Oceánia
2.	Polárne oblasti
3.	Amerika
Projekty - 6 h. Cestujeme do Ameriky Cestujeme do Austrálie	
Záverčné opakovanie	
Vyučovaci predmet nie je posilnený disponibilnou hodinou, učebné osnovy predmetu geografia sú v súlade so štandardami ŠVP.	
Učebné zdroje	
Geografia pre 6. Ročník ZŠ- Likavský, Ružek časopisy, školské pramene, zemepisné mapy, Prezentácie a pracovné listy vytvorené pedagógom , Atlas sveta	

Austrália a Oceánia	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať polohu a pobrežie Austrálie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, • zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, • rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, • porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, • vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, • zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie („čítanie“ mapy), 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Austrália Tasmánia ○ obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra ○ Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda ○ rastlinné pásma, živočíchy ○ Tichý oceán, Tasmanove more Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy ○ Austrálsky zväz ○ Sydney, Melbourne, Perth, Canberra ○ rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prísťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci), ○ hospodárstvo a sídla, ○ pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva

<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva, • identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, • posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape. 	
Polárne oblasti	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy), • zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, • vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, • zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Antarktída, Arktída Grónsko ○ Severný ľadový oceán, Južný oceán severný polárny kruh, južný polárny kruh pevninské ľadovce ○ polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie
Amerika	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), • opísať pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), • vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, • zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, • popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, • zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, • porovnať typy krajiny v Amerike a 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Amerika ○ rovník, obratníky ○ Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika Malé Antily, Veľké Antily ○ Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina sopky, zemetrasenia ○ Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina ○ hurikány, tornáda ○ Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, ○ Uruguaj, Parana, Titicaca typy krajiny ○ prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

<p>Austrálii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, • zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, • odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu • prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, • vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, • popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, • popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, • vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, • určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, • uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, • zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, • porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, • uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, ○ Montreal, Washington, Ottawa ○ hospodárstvo Ameriky ○ USA ○ Kanada ○ Mexiko a štáty Strednej Ameriky ○ Južná Amerika ○ Latinská Amerika Brazília Argentína
--	--

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Environmentálna výchova (ENV)

Mediálna výchova (MEV)

Multikultúrna výchova (MKV)

Ochrana života a zdravia (OZZ)

Hodnotenie predmetu

Typ hodnotenia: známkou

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol, prípadne poskytnúť systém krokov, ako postupovať ďalej. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi a humánný prístup. Zohľadníme aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Písomné odpovede budú hodnotené podľa percentuálnej tabuľky:

100% - 90% - 1

89% - 75% - 2

74% - 50% - 3

49% - 30% - 4

29% - 0% - 5

Hodnotiť sa bude:

1. **Verbálna forma** - zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu,

súvislosť a presnosť prejavu (primerane veku), ovládanie odbornej terminológie a samostatnosť pri riešení úloh

2. **Písomná forma – test** na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém, zostavených

podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

4. **Samostatná práca žiakov a schopností práce s textom**

5. **Prezentácia projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľa a žiakov.

Stupeň hodnotenia: opis kritérií

1 - Výborný

žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov, vie ich pohotovo využívať, nemá problémy s orientáciou na mape, samostatne, tvorivo uplatňuje získané vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný, výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

2 - Chváľitebný

žiak pracuje správne a samostatne s minimálnou pomocou učiteľa, žiak s menšími nepresnosťami zvláda konkrétnu problematiku a orientáciu na mape, len s veľmi malými nepresnosťami odpovedá na otázky týkajúce sa danej problematiky, jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.

3 - Dobrý

žiak má určité medzery v osvojených poznatkoch, až na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a dokáže ich s učiteľovou pomocou opraviť, má značné problémy s orientáciou na mape, výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

4 - Dostatočný

žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, robí podstatné chyby, nevyjadruje sa pojmovo správne, nevie sa orientovať na mape, je nesamostatný pri využívaní poznatkov, jeho ústny aj písomný prejav má vážne nedostatky.

5 - Nedostatočný

žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať, jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný, vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.